

Propozycje wykorzystania kart

Nazwa aktywności	Opis aktywności
1. Trening motywacyjny	Praca w parach z talią kart motywów. Każdy z uczniów dostaje połowę talii. Pierwszy uczeń wyklada losowo wybraną kartę z motywem, a drugi stara się powiedzieć, które dzieło literackie spoza kanonu lektur pasuje do tego motywu. Następnie uczniowie zamieniają się rolami – kartę wyklada drugi, a pierwszy dobiera lekturę. Postępują tak do wyczerpania kart motywów.
2. Motyw plus	Zasady podobne jak w „Treningu motywacyjnym”. Tym razem jednak osoba przypisująca motywowi dzieło dodatkowo opisuje w 2 lub 3 zdaniach funkcjonowanie tego motywu w podanym dziele.
3. Dwa do jednego	Wszystkie karty z talii motywów należy ułożyć rewersem do góry (podobnie jak w grze memory). Każdy z uczestników losuje 2 karty z różnymi motywami. Zadaniem każdego z graczy jest wskazanie dzieła literackiego, w którym występują oba wylosowane motywy.
4. Literackie przesłuchanie	Uczeń losuje z talii motywów jeden motyw i wskazuje dzieło literackie, w którym on występuje. Drugi uczeń zadaje wówczas pierwszemu trzy pytania dotyczące funkcjonowania wylosowanego motywu w podanym dziele. Uczniowie zamieniają się rolami aż do wyczerpania kart.
5. Król jest tylko jeden	Uczniowie w małej grupie wybierają z talii tytułów dzieł literackich jedną kartę. Następnie dopasowują do niej jak największą liczbę kart z motywami i analizują ich adekwatność. Z trzech kart uznanych za najważniejsze układają podium (na pierwszym miejscu najważniejszy motyw itd.).
6. Pasjans intelektualny	Uczniowie do karty z tytułem dzieła literackiego dopasowują jak największą liczbę kart z motywami. Następnie do karty z wybranym motywem dokładają karty z odpowiednimi tytułami dzieł literackich. W ten sposób powstaje łańcuch: motyw – dzieło literackie – motyw – dzieło literackie itd.

Nazwa aktywności	Opis aktywności
1. P.O.: pytanie – odpowiedź	Uczniowie pracują w parach. Z talii kart z obrazami pierwszy uczeń losuje jedną kartę. Drugi zadaje mu wówczas następujące pytania: 1. W jaki sposób tytuł łączy się z tym, co widzisz? 2. Jak wyglądają ludzie/przedmioty przedstawione przez artystę? 3. Jaki nastrój wywołuje w Tobie dzieło? 4. Które elementy obrazu najmocniej ten nastrój tworzą? Uczniowie zamieniają się rolami aż do wyczerpania kart.
2. Bliźniaki	Uczniowie dopasowują do wybranego dzieła literackiego odpowiadające ich zdaniem dzieło sztuki. Następnie wyszukują podobieństwa i różnice w obu dziełach. Wnioski prezentują na forum klasy.
3. Pod lupą – Chcę wiedzieć wszystko!	Uczniowie pracują w parach. Z talii kart prezentujących obrazy pierwszy uczeń wybiera/losuje jedną. Pokazuje ją drugiemu uczniowi, który zadaje jak największą liczbę pytań na temat konkretnych elementów dzieła (tła, osoby przedstawionej, rekwizytu). Pierwszy uczeń stara się możliwie wnikliwie odpowiedzieć na pytania. Następnie obaj zamieniają się rolami.
4. Topowe topozy	Ćwiczenie podobne do zabawy „Król jest tylko jeden”. Do losowo przydzielonej przez nauczyciela karty motywów uczniowie (w parach lub małych grupach) dopasowują jak największą liczbę obrazów korespondujących z motywem. Po dyskusji układają podium z trzech najbardziej adekwatnych do wybranego motywu dzieł plastycznych. Następnie dokładają do nich teksty literackie realizujące w podobny bądź kontrastowy sposób ten motyw.

Nazwa aktywności	Opis aktywności
1. Triada	Uczeń otrzymuje kartę z tytułem piosenki. Następnie wyszukuje najlepiej korespondujący z przesłaniem piosenki motyw i dokłada jedno odpowiednie dzieło sztuki oraz jeden utwór literacki (ze stosownych talii). Powstaje triada: tekst piosenki – dzieło sztuki – dzieło literackie.
2. Bohater ze słuchawkami na uszach	Uczniowie dostają do dyspozycji trzech bohaterów literackich z krótkimi opisami ich głównego problemu czy rysu charakteru. Następnie, korzystając ze swojej wiedzy i pamięci dotyczącej tekstów piosenek kultury masowej, wybierają takie, których zadany bohater słuchałby najchętniej, z którymi mógłby się utożsamić. Swój wybór uzasadniają.
3. Top 3	Do wylosowanej karty z tytułem dzieła literackiego uczniowie dopasowują trzy najbardziej adekwatne tytuły piosenek. Podejmują dyskusję nad trafnością wyboru, analizują treść zarówno wątków dzieła literackiego, jak i muzycznego, poszukują cech wspólnych i różnic. Ustalają, używając argumentów, która z trzech piosenek powinna być na „topie”, czyli najadekwatniej odnosić się do dzieła literatury.

Nazwa aktywności	Opis aktywności
1. Filmowe historie	Uczniowie otrzymują zadanie samodzielnego obejrzenia filmu spośród tytułów umieszczonych na kartach dzieł filmowych. Na początku lekcji pracują w zespole klasowym, dyskutując, jakie motywy wyróżnili by w tym filmie. Korzystają przy tym z talii kart motywów i wykładają wybrane motywy na stół. Liczba motywów (np. pięć) decyduje o liczbie grup, na które dzieli się klasa. Każda z grup otrzymuje losowo przydzielony motyw z wybranej puli. Pracując w grupach, uczniowie analizują fabułę i przywołują konkretne sceny filmowe jako przykłady-argumenty potwierdzające obecność motywu, który otrzymali. Przedstawiciele grup prezentują argumentację na forum klasy i dowodzą jej trafności oraz związku z obejrzanym filmem. Film może być punktem wyjścia do omawiania epoki, podsumowaniem cyklu lekcji bądź wprowadzeniem do nowych treści, a wybrane na początku zajęć motywy mogą być kolejnymi zagadnieniami poruszonymi w toku omawiania obrazu filmowego.
2. Wykadrowane słowo	Nauczyciel wyświetla na początku lekcji wybrany wcześniej fragment filmu poruszający konkretny problem. Uczniowie w parach analizują przedstawiony fragment i określają jego przesłanie. Następnie dopasowują do niego co najmniej dwa dzieła literackie, które podejmują motyw poruszony przez dzieło filmowe. Uczniowie korzystają wówczas z talii kart z tytułami utworów literackich. Ostatecznym celem jest opisanie wyświetlonej wcześniej sceny filmowej jako kontekstu do jednego z wybranych dzieł literackich.
3. Literacki sobowtór bohatera filmowego	Uczeń otrzymuje zadanie obejrzenia wybranego filmu spośród znajdujących się na kartach (bądź spoza tej listy). Podczas oglądania powinien skupić się na kreacji głównego bohatera – jego biografii, relacjach z innymi, wyznawanych wartościach i postawach. Następnie uczniowie dobierają się w pary i wymieniają się wiadomościami i spostrzeżeniami na temat treści obu filmów i ich głównych bohaterów. Na podstawie tej wiedzy dobierają (wykorzystując karty z tytułami dzieł literackich) jednego (lub kilku) takich bohaterów, którzy mogą być potraktowani jako sobowtóry bohaterów obejrzanych przez siebie filmów. Następnie uczniowie wskazują, w jakim kontekście bohaterowie są do siebie podobni, jak bliskie są ich cechy osobowości czy losy.
4. Dialog ekspertów	Uczniowie pracują w parach. Losują jeden motyw z talii motywów, a następnie z talii kart dzieł literackich jeden uczeń wybiera odpowiadający temu motywowi tytuł. Drugi wybiera na tej samej zasadzie kartę z tytułem filmu. Otrzymują w ten sposób triadę, w której dzieło literackie i filmowe łączy wylosowany wcześniej motyw/topos. Zadaniem uczniów jest omówienie ujęcia toposu w wybranych przez siebie dziełach. Powinni przy tym posłużyć się językiem filmu i literatury, czyli używać profesjonalizmów języka filmu (np.: kadr, plan, ujęcie, scena, montaż) i dzieła literackiego (np.: bohater, narrator, scena, epizod, fabuła, wątek). Uczniowie nawzajem omawiają wybrane przez siebie dzieła. Pod koniec lekcji chętni mogą zaprezentować własne analizy.
5. Wszystkie karty na stół	Uczniowie pracują w czwórkach, w dwóch parach. Każda z par losuje tytuł piosenki i analizuje jej treść. Do tekstu piosenki uczniowie dobierają film z talii kart filmowych lub własnej listy filmów, która powinna oddawać przesłanie tekstu piosenki i podkreślać poruszony w niej problem. Następnie redagują temat rozprawki, w której wykorzystają oba dzieła – filmowe i muzyczne. Zapisują temat na kartce i przekazują go drugiej parze. Teraz zadaniem par jest dopisanie do tematu rozprawki własnej adekwatnej propozycji piosenki, filmu, dzieła plastycznego i literackiego. Uczniowie wykorzystują przy tym zadaniu talie kart dotyczących wszystkich dziedzin sztuki. W podsumowaniu lekcji każda para prezentuje na forum klasy swoje propozycje doboru tekstów kultury.